

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 20 kwietnia 2005 r.

w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

(Dz. U. z dnia 28 kwietnia 2005 r.)

Na podstawie art. 227 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie reguluje:

- 1) tryb, metody, rodzaj i częstotliwość wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- 2) przypadki, w których jest konieczne prowadzenie pomiarów ciągłych;
- 3) wymagania, jakie powinny spełniać laboratoria wykonujące badania i pomiary;
- 4) sposób rejestrowania i przechowywania wyników badań i pomiarów;
- 5) wzory dokumentów oraz sposób udostępniania wyników badań i pomiarów pracownikom.

§ 2. 1. Badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia występującego w środowisku pracy nie przeprowadza się, jeżeli wyniki dwóch ostatnio przeprowadzonych badań i pomiarów nie przekroczyły 0,1 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, a w procesie technologicznym lub w warunkach występowania danego czynnika nie dokonała się zmiana mogąca wpływać na wysokość stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia.

2. W przypadku występowania w środowisku pracy czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym badania i pomiary przeprowadza się:

- 1) co najmniej raz na trzy miesiące - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia czynnika rakotwórczego lub mutagennego powyżej 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy;
- 2) co najmniej raz na sześć miesięcy - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia czynnika rakotwórczego lub mutagennego powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy;
- 3) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika.

3. W przypadku występowania w środowisku pracy czynnika szkodliwego dla zdrowia, innego niż określony w ust. 2, badania i pomiary przeprowadza się:

- 1) co najmniej raz w roku - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy;
- 2) co najmniej raz na dwa lata - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy;
- 3) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika.

§ 3. W przypadku występowania w środowisku pracy szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego, dla którego określono wartość najwyższego dopuszczalnego stężenia pułapowego, przeprowadza się pomiary ciągłe stężenia tego czynnika.

§ 4. Pracodawca przed przystąpieniem do przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dokonuje rozeznania:

- 1) procesów technologicznych i występujących w nich czynników szkodliwych dla zdrowia w celu ich wytypowania do oznaczenia w środowisku pracy;
- 2) organizacji i sposobu wykonywania pracy.

§ 5. Pracodawca, nie później niż w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności, jest obowiązany do wykonania badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia w środowisku pracy.

§ 6. Metody badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy określają Polskie Normy oraz normy międzynarodowe lub równoważne.

§ 7. Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy przeprowadzają laboratoria posiadające akredytację na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.).

§ 8. O wynikach przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy pracodawca jest obowiązany niezwłocznie, w sposób ustalony w danym zakładzie pracy, poinformować pracowników oraz umieszczać aktualne wyniki tych badań lub pomiarów na odpowiednim stanowisku pracy.

§ 9. 1. Na podstawie wyników badań i pomiarów pracodawca prowadzi na bieżąco rejestr czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy, zwany dalej "rejestrem", którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Pracodawca wpisuje na bieżąco wyniki badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia do karty badań i pomiarów, zwanej dalej "kartą", której wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. W przypadku likwidacji zakładu pracy, pracodawca niezwłocznie przekazuje rejestr oraz kartę właściwemu miejscowo państwowemu inspektorowi sanitarnemu, a w odniesieniu do jednostek, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1998 r. Nr 90, poz. 575, z późn. zm.³⁾), właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

4. Rejestry oraz karty przechowywane są przez okres 40 lat, licząc od daty ostatniego wpisu.

5. Wyniki badań i pomiarów, o których mowa w § 5, przechowuje się przez okres 3 lat, licząc od daty ostatniego wpisu.

§ 10. 1. Dokumenty zawierające wyniki badań i pomiarów wpisane do rejestru i karty, o których mowa w § 9, są niezwłocznie udostępniane na pisemne żądanie pracownika, byłego pracownika, ich przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, może wystąpić o sporządzenie wyciągów, odpisów i kopii dokumentacji do zakładu pracy lub podmiotu przechowującego dokumentację, o którym mowa w § 9 ust. 3.

3. Sporządzenie wyciągów, odpisów i kopii dokumentacji następuje na koszt wnioskodawcy.

§ 11. 1. Do dnia 31 grudnia 2008 r. badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy mogą wykonywać także laboratoria:

- 1) Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- 2) jednostek badawczo-rozwojowych działających w dziedzinie medycyny pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego;
- 3) upoważnione przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów;
- 4) Wojskowej Inspekcji Sanitarnej w Wojskowych Ośrodkach Medycyny Prewencyjnej.

2. Laboratoria, o których mowa w ust. 1, mogą wykonywać badania na obszarze całego kraju.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.⁴⁾

- 1) Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 134, poz. 1439).
- 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 68, poz. 610.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 70, poz. 778, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 29, poz. 320, Nr 42, poz. 473, Nr 63, poz. 634, Nr 125, poz. 1367, Nr 126, poz. 1382 i Nr 128, poz. 1407 i 1408, z 2002 r. Nr 37, poz. 329, Nr 74, poz. 676 i Nr 135, poz. 1145, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 208, poz. 2020 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2703.
- 4) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 86, poz. 394 oraz z 2003 r. Nr 21, poz. 180).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

REJESTR CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA WYSTĘPUJĄCYCH NA STANOWISKU PRACY

..... (pieczęć zakładu pracy)	.... (nazwa lub symbol stanowiska pracy)	Nr karty	
		[][][][][]	
..... Nr statystyczny - REGON		Data założenia rejestru:	
		[][][][][] dzień/miesiąc/rok	
Lokalizacja stanowiska pracy:			
Charakterystyka stanowiska: (krótki opis technologii lub rodzaju produkcji, elementy wyposażenia, materiały, strefy zagrożenia, podstawowe czynności, sposób i czas ich wykonywania)			
Wykaz czynników szkodliwych występujących na stanowisku pracy			
Czynniki chemiczne	Pyły	Czynniki fizyczne	Czynniki biologiczne

Rok:		20..	20..	20..	20..
Pracujących ogółem na stanowiskach pracy:					
w tym:	kobiet				
	młodocianych				
	pracujących na nocnej zmianie				
Liczba pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych					

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

KARTA BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH

CZYNNIK CHEMICZNY

1	Nazwa czynnika				
2	Data pomiaru				
3	Miejsce pomiaru				
4	Wykonujący pomiar				
5	Metoda pomiaru				
6	Wynik pomiaru ¹⁾ (wartość dopuszczalna)				
7	Interpretacja wyniku				
8	Stanowisko pracy				

PYŁ

1	Nazwa czynnika				
2	Data pomiaru				
3	Miejsce pomiaru				
4	Wykonujący pomiar				

5	Metoda pomiaru				
6	Wynik pomiaru ^{*)} (wartość dopuszczalna)				
7	Interpretacja wyniku				
8	Stanowisko pracy				

CZYNNIK FIZYCZNY

1	Nazwa czynnika				
2	Data pomiaru				
3	Miejsce pomiaru				
4	Wykonujący pomiar				
5	Metoda pomiaru				
6	Wynik pomiaru				
7	Interpretacja wyniku				
8	Stanowisko pracy				

^{*)} W przypadku pomiarów ciągłych - wartość maksymalna.